

שלושים למותה של רוזי

בשפה העברית המוות זוכה לשלל שמות וביטויים, יותר אולי מכל מושג אחר. אדם נפטר, הולך לעולמו, נאסף אל אבותיו, הולך בדרך כל הארץ, הולך בדרך כל חי, מוציא את ימיו ועוד ביטויים.

חלקם של ביטויים אלה נוצר במטרה לרכך ולעדן את העוצמה והחידלון שכרוכים עם המילה מוות. חלק אחר של הכינויים באו לבטא את העובדה שזאת דרכו של עולם, ולהזכירנו שבאשר לסופיות גורל כל בני האדם דומה, ובכך להקל על הכאב שהרי צרת רבים חצי נחמה.

המוות של רוזי נשאר מוות קשה וכואב.

קשה לבעל ולילדים מול המציאות הקשה שנגזרה עליהם.

חסר רחמים כלפי הורים אשר צריכים לקבור את בתם וכואב לכולם גם יחד על רעיה ואם אוהבת, אחות מקסימה, בת משפחה וחברה מיוחדת במינה.

אי אפשר לומר על רוזי שהלכה לעולמה בשעה שעולם ומלואו של משימות, חוויות, אתגרים והנאות גידול ילדים ציפו לה בעולם הזה, היא בקושי הספיקה לחגוג את בת המצווה לבת נועה.

רוזי לא נאספה אל אבותיה ולא הלכה בדרך כל חי או בדרך כל הארץ, כי אין מנהגה של הארץ לקטוף אימהות צעירות לילדים ואין דרך הטבע שהורים הם הקוברים את ילדיהם.

איך שלא נהפוך בו המוות של רוזי יישאר קשה וכואב. אי אפשר להקל עליו במילים רכות ואי אפשר להתנחם בו בצרת הרבים או באחדות הגורל.

דרכי ה' נשגבות מבינתנו ולא לנו לפרש אותם אבל בהרהורי לב, קשה שלא לחטוא בתהיות, איך האחד מת בשיבה טובה והאחר נקטף בדמי ימיו. האחד משלים בעולם הזה את ייעודו הביולוגי, הרוחני והערכי והאחר נלקח בראשית דרכו.

סתם שעשועי דמיון ולא חלילה הרהורי כפירה. מה היה קורה אם העולם הבא היה ממתין קמעה לרוזי עד אשר הייתה משלימה עוד כמה משימות

שכל הורה נכסף להן כל כך.

באחת השיחות היותר ישירות שהיו לי עם רוזי חודשים מספר לפני מותה הבנתי באופן הברור ביותר שיראת המוות שלה נעוצה בראש וראשונה בדאגה לגורל הילדים.

ליבה של רוזי פעם ודאי בעוצמה כאשר הרהרה על כל הטקסים והאירועים אליהם מלווים הורים את ילדיהם ושמחים בשמחתם. אירועים שבהם זרימת האדרנלין וההתרגשות של ההורים מגיעה לשיאים.

מוחה של רוזי קדח ודאי ממחשבות על סתם דברים של יום יום, כמו לקבל את פני הילדים בבואם הביתה, להקשיב למצוקותיהם, לדאוג לחינוכם, לדאוג לצרכי היום יום שלהם, לשמוע את בכיים וליהנות מקול צחוקם.

התפילות הרבות לא נענו, חישובי הגימטריה לא הועילו, ההבטחות לא התממשו, קולות הבכי וזעקות הלילה לא הביאו את הישועה.

נותרנו תוהים, נבוכים ומבולבלים לנוכח המכה הכואבת.

נבוכים כי אין מילים ואין שפה שבה אפשר לנחם ילד על אבדן אם.

תוהים איך מספידים אדם שנקטף בטרם עתו,

איך אפשר לנחם הורה הקובר את בתו,

ואיך מחזקים בעל ואב,

אשר באחת משתנים כל חייו.

הצער על מותו של אדם ההולך לעולמו בשיבה טובה הוא צער של פרידה מאדם יקר ואהוב. כאשר אם צעירה כמו רוזי הולכת לעולמה, צער הפרידה מתערבב עם תחושות רבות של חוסר צדק, חוסר אונים וכאב רב על הנפטר ועל הנותרים אחריו.

או אז צצות ועולות תהיות על אחדות הדין, ושאלות כמו מדוע צדיק ורע לו.

אנחנו בני האדם רואים את הקץ מנקודת מבט אחת ויחידה שהיא מנין הימים החולפים מלידתו ועד מותו של אדם. מנקודת מבט צרה זאת מותה של רוזי ודאי אינו עומד במבחן של משפט הצדק ואחדות הדין.

אבל אלוהי ישראל אל רחום וחנון הוא, אלוהי הצדק והמשפט, ולא הוא שיחרוץ גורלות בדרך של איפה ואיפה, ואם כך, עלינו בני האדם לקבל את הדין שנגזר מתוך השלמה וידיעה שקטוננו מלהבין את רזי חישובי הקצין הנעשים בשמים.

אני זוכר דברים של חז"ל שקראתי ואהבתי על מידת הענווה. כדי להדגים מהי ענווה סופר שם על אדם המאבד את יקיריו ומקבל את הדין ללא ערעור ומבלי למחות בפני האל, ללמדנו כי ענווה מתחילה בביטול מוחלט של העצמי בפני אלוהים.

בזכות צדיקותו וענוותנותו הגדולה של איוב הוא לא כשל ולא חטא בשפתיו גם לאחר הניסיונות הקשים שבהם העמיד אותו אלוהים. ואם בענווה עסקינן כבר אמרנו ונגיד שוב ושוב שרוזי הייתה אישה צנועה וענווה שכל דאגתה הייתה לילדיה.

אני יכול לספר לכם את מה שלא הייתי מספר לרוזי, שמאז ומתמיד היא נתפסה בעיני כתלמידה וכאישה בעלת כישרון רב, עם חוכמה שנונה, לשון חדה ומחשבה בהירה ובלתי שגרתית. לרוזי לא הייתי מספר את זה מהסיבה הפשוטה שהיא הייתה מתייחסת לזה בביטול כי דרכה של רוזי הייתה כדרך הצנועים והענווים.

רחל אשתי שהייתה אף היא קרובה מאד לרוזי חוזרת ומתפעלת מזה שמעולם לא הבחינה אצל רוזי ולו בניצוץ קטן של גאווה או התפארות בזיו הפנים והיופי הנשי שהיו לה, ומזה שתמיד הגיבה בשוויון נפש למחמאות שנשים אוהבות כל כך לשמוע. דרכה של רוזי הייתה להמעט עד כדי ביטול מערך מעלותיה.

רוזי ניהלה אורח חיים פשוט בתכלית, לא גרדרובה מפוארת, לא טיסות לחו"ל ולא תאווה למנעמי הארץ ופיתוייה, כל אלה היו זרים לה.

את עיקר ייעודה ראתה בחינוך וגידול הילדים שהיא אהבה כל כך.

בין קולות הבכי לזעקות הכאב והתחינה בקשה רוזי רק דבר אחד, להחליק ולרכך עד כמה שניתן את ההתמודדות של הילדים עם הסטטוס החדש שייגזר עליהם עם בוא יום הדין.

לצורך זה היא נקטה בדרכי פעולה שונות לפי העניין והדחיפות.

לעיתים מחשש שהזמן שנוותר לה לא יספיק, הדברים נעשים בחיפזון. כך למשל אחד הדברים המטרידים אותה מאד וגורמים לה להתנהג בחוסר מנוחה מוחלט הוא זה שאת חדרי הילדים שבבית החדש היא לא הספיקה לארגן לפני שנודע לה על המחלה. היא פונה לאימא שלה ולאורלי הבאים אליה כדי לסעוד אותה במחלתה וממש מתחננת בפניהם לעזוב הכול כולל את הטיפול בה ולהתרכז רק בסידור חדרי הילדים. כי אצל רוזי מה שקשור לילדים ואפילו אם זה עניין שכרוך בנוחות בלבד, קודם לדאגה למצוקותיה שלה, נוראיות ככל שיהיו.

לעיתים ממש כבדרך אגב לדאוג לפרטים הקטנים והייחודיים של כל ילד, כמו למשל כאשר היא פונה לאימא שלה תוך כדי שהיא מגלגלת את קציצות הברש בכפות ידיה ואומרת לה כבדרך אגב "הנה את רואה אימא ככה נועה אוהבת את הקציצות".

דודו הבעל, טרוד בתוקף תפקידו בעבודתו באופן כזה שנטל הגידול היומיומי של הילדים נפל בעיקרו על רוזי. וכאן בלית ברירה צריך להעביר את שרביט האם הדואגת לצרכי היומיום לידי האב. לצורך זה היא מנצלת את הזמן הנותר לה כתקופת חפיפה שבה יש לעשות את העברת התפקיד בצורה מסודרת.

גם הילדים שהבחינו שאבא שלהם מצוי ובקי בכל הפרטים על מורים, לימודים וחוגים לא יכלו שלא להתפעל מזה. ממש בימים האחרונים

אומרת נועה לסבתא פנינה. "תראי איך אימא דאגה לנו, היא לימדה את אבא כל מה שצריך עלינו והוא יודע עכשיו את הכול"
באשר לחינוך הילדים, כאן אין מקום לרמיזות ואמירות אגב ויש להביא את הדברים בדרך ישירה ומפורשת. רוזי פונה לאימא שלה ומכריזה בפניה על מבוקשה ועל האני מאמין שלה. "אימא" היא אומרת: "אני רוצה להגיד לך שאהבה לילדים אתם יכולים לתת בשפע, אבל בכל מה שקשור לחינוך הילדים אני סומכת על דודי גם בעיניים עצומות".
הרי לכם צוואה במשפט אחד.

משום מה הסיומת "גם בעיניים עצומות" שבאמירה זאת של רוזי, מקבלות לאחר מותה תרתי משמע, משנה תוקף וחיזוק נוסף לכך שגם במקום שבו היא שוכנת עתה, היא סמוכה ובטוחה שהילדים להם דאגה כל כך נמצאים בידיים טובות ונאמנות והרי זה היה כל מבוקשה בחיים.

ולא סיפרנו על רוזי הנערה השובבה והתוססת עם החיוך המתוק והצחוק המתגלגל, עם חוש ההומור המיוחד ועם העקיצות השנונות, רוזי שתמיד דאגה לכולם ותמיד נגעה לכולם, רוזי שאי אפשר היה להישאר אדיש אליה או להתעלם מנוכחותה, רוזי שאף פעם לא היה משעמם במחיצתה ותמיד השאירה טעם של עוד.

רוזי האחת והיחידה.

קצרה היריעה וקצר הזמן מלהכיל את כל אלה ועוד.

רוזי יקירתנו, נוחי על משכבך בשלום ובשלווה.

לנצח נזכור אותך, לנצח תהיי עמנו.

יהי זכרך ברוך

